

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 22. Prosenca 1845.

List 4.

Kmetovavec.

Na vèrtu z drevjem nasajenim
Preblago hišico imam,
Obdana s poljem je rumenim,
Za dom gosposki je ne dam.

Tam unstran bistrim ob potoki
Ležé zeleni travniki,
Med nogradi v prijazni loki
Pa béla cèrkvica stoji.

Na vèrtu z drevjem nasajenim
Prezlahtno sadje mi zori,
Na bližnjim polji pa rumenim
Se klasje zlato mi bleší.

Zeleni travniki dajejo
Mi klajo za živinico,
Vinogradi pa prinesejo
Presladko vinsko kaplivo.

O zgódni zarji mlad'ga dneva
Me zvon iz béle cèrkvice
Budi, moliti mi veleva;
Po tem pa déla lotim se.

Grem tje na polje al v dobrave
In orjem, sejem al kosim,
Ter veličanstvene narave
Vladarja, stvarnika častim.

Takó mi mine dan vesélo,
Ker je prigovor vsak'mu stan':
De človek naj živí za délo
In déla za življenje, — znan.

In kadar sonce milo daje
Dolinam, hribčikam slovó,
Jez tudi délo dokončaje
Vesél, dovoljen grem domó.

Naj, kupec! ladje ti bogate
Na sinjim morji plavajo,
In naj, rudar! rumeno zlate
Ti rúdorovi davajo;

Jez zadovoljen sim s kmetijo
In s svojo ljubo hišico,
Ne ménjam z vaji bogatijo
In z vaji žlahtno nošinjó.

Rés dostikrat mi pót od čela
Pri težkim délu se cedí;
Ko snég zapade polja, sela,
Pa ojstra zima mi grozi:

Al sej stanú ni brez težave,
Med cvétki tudi tèrn tičí; —
Dovoljnost vir je sréče prave,
Ki nam življenje osladí.

Zató, dovoljnost! mati sréče,
Le zvésta bodi meni ti;
In ti, o Bog! blagodaréče
Ne vstegni svoje roke mi.

Iz Štávnice (Šemnice) na Ogerskim.

A. Pirnat.

Od visoko sboljšhaniga sdelovanja rokodelskega orodja.

V veliki fabriki gosp. Franza Wertheima v Kremsu v sgornimu Eštrajhu se izdeluje mnogo orodje in vsake forte ojstrina sa misarje, fkrinarje, fodarje (pintarje), kolarje, tefarje i. t. d.

Wertheimova jekléna ojstrina se lozhi od nafhe domazhe v tem: Nafhi kovazhi ali jeklarji podstavlajo sheléso s jeklam na tako visho, de oni zeke kepe jekla na-nj pervarijujejo; na-nje mu jeklo mehkujejo, in ga na tanjko po shelési raskovavajo. Slo pomudi tak isdelek, predin se mu na brufu potrebne ojstrošti dati samore, ker se kaléno jeklo le kasno sbrufi.

Wertheim pa pervari na shelesno ali resavno klinjo she perpravno tanjko islezhenó jeklo. Nadjana jekléna pljofhza se sprime na zhudno visho le po resni strani klinje, takó, de sabovk ojstrine ni jeklen, ampak oftane is goliga shelésa, famo résna fran je

pojekléna; savoljo tega tedaj Wertheimove rasne resála pri sbrufhevanju zló malo pomudé; tudi fo njegove ojstrine v rési bolj shive od nafhih; veliko drasheji pa tudi nifo od navadnih. Savoljo te umne snajdbe in obzhnokriftniga sdelovanja ima Wertheim pravizo, ki jo je she njegov prednik od svétliga Zefarja sadobil, de le on fam fine po vfih zefarških deshelah fvojo takó izdelano robo prodajati. Wertheim sdeluje ne le famo jekljino, ampak obdeluje tudi k vfaki ojstrini posébní lef in jo va-nj vdeluje, kakor je sa rasno rokodelstvo potreba.

V pisarnizi kmetijske in rokodelske drushbe v Ljubljani (Šalendrovih ulizah Nr. 195 bliso Bregga) fo rasni Wertheimovi izdelki sa vfakiga na ogled postavljeni. Salogo Wertheimoviga orodja ima v Ljubljani gosp. Anton Krifper, kupez na velikim tergu, in jo prodaja na drobno in na debelo, tudi po famim, kakor kdo potrebuje. Le to orodje je she tako napravljeno, de ga vfak rokodelc, ki fi ga kupi, bres vfiga sadershka lahko v roke vsa-